

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje popoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane v uredniškimi izrednimi prilogi ter s "Kazipolom" ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vsa leta . . . . . 13 K 20 h, ali gid. 6-60  
pol leta . . . . . 6 . 60 . . . . . 3-30  
četril leta . . . . . 3 . 40 . . . . . 1-70  
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v "Goriški Tiskarni" A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj o 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na nar. sta brez doposlane naročnine se ne oziramo.

"PRIMOREC" izhaja neodvisno od "Soče" vsak petek in stane vsa leta 3 K 20 h ali gid. 1-60.

"Soča" in "Primorec" se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

# SOČA

(Večerno izdanje.)

**Uredništvo**

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

**Oglaš in poslanice**

se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — V-tje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje plačati loco Gorice.

"Goriška Tiskarna" A. Gabršček tiska in zalaga razen "Soče" in "Primorca" še "Slovensko knjižnico", katera izhaja mesečno v splošnih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakeleto 1 gid. 80 kr. — Oglaš v "Slov. knjižnici" se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

"Gor. Tiskarna" A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.



## Slava Lavriču!

"Narodu našemu sem vdan z dušo in telesom in ostanem do smrti njega ponižni sin".

Dr. Lavrič, dne 2. marcija 1876.

Dne 7. marcija 1876. so se otvorile duri našega deželnega zbora na novo zasedanje. Po navadnem uvodnem nagovoru so se dvignili poslanci s sedežev, ko je začel govoriti sedaj že tudi blagopokojni deželni glavar Franc prof. Coronini nastopni nekrolog: „Se ni minilo 48 ur, odkar smo spremljali k zadnjemu počitku umrjive ostanke dragega našega tovariša, dr. Karola Lavriča, katerega je nagloma pobrala obžalovanja vredna katastrofa, vsled katere lahko uganemo, koliko je moral v svojem življenju i fizično i duševno trpeti. To nas tem bolj tira, občudovati veliko to srce, katero je, da bi utolažilo lastne bolečine, hrepenelo v ljubezni objeti celo trpeče človeštvo. Vselej pripravljen pomagati komurkoli, ki je pri njem pomoči iskal, je delil pogostoma vse, kar je imel, z drugimi. A kaj pravim? slekel je kar naravnost samega sebe, da bi drugim v revščini pomagal. Kakor v privatnem vodilo so tudi v javnem življenju vsa njegova početja glas srca in tako čisti in nesebični čuti, da so mu utegnili sicer nasprotnike vzbujati, a nikdar ne sovražnikov. — Pred vsem pa je gojil iskreno ljubezen do svojih rojakov; sklenil in obljubil je bil, posvetiti njih materijalnemu in duševnemu razvoju vse svoje bitje in to obljubo je zvesto izpolnoval do zadnjega izdihljaja. In zares se mu je posrečilo raztrošiti med nje neštivilne kulturne kalii, in kedar iz teh vzrastejo močna, rodovitna stebila, blagoslovljali bodo hvaležni rodovi, ki bodo sad uživali, njegovo ime, katero je že sedaj češče povsod, koder bivajo slovenskega naroda sinovi, kakor je spoštujejo brez razločka vsi, ki so mu bili blizu. — In mi, katerim je usoda dovolila, žalibog, le malo let biti njegovim tovarišem, mi, ki se ponasamo biti ljudski zastopniki in ki smo spoznali v njem pravega prijatelja ljudstva, njegovega odkritosrčnega in poštenega prijatelja, obdajamo danes

tužno ginjeni njegovo rakev, izraževaj so-glasno voščilo: rahla mu zemljica! — Ginljive so bile besede deželnega glavarja, izgovorjene z onim efektnim zanosom in ono fineso, katera je dičila pokojnega grofa v tako obili meri. Pa tudi, kar je spregovoril, je spregovoril tako značilno in tako precizno, da boljsega označenja pokojnega Lavriča si ni bilo mogoče misliti. Tu je povedano v par izbranih stavkih vse o Lavriču....

Duh leta 1848. je zavel tudi preko slovenskih dežela, in začelo je tintam veselo narodno gibanje. Narod naš, dotle kot tak že skoro pozabljen, se je začel zavedati svoje narodnosti in polagoma se je jelo razvijati novo življenje, življenje navdušenja za sveto slovensko stvar. Vstajali so slovenski rodoljubi, ki so z gorečo besedo in prepričujočo pisavo budili narod iz stoletnega mrtvila na dan, in res, narod se je dramil, si mel oči in spregledoval ter se začel čutili Slovence. Narodna individualiteta se je reševala. Kakor drugodi po slovenskih deželah, slično se je godilo tudi pri nas, in kakor so drugodi nastopali rodoljubi v boj za zavednost našega naroda, tako je bilo tudi na Goriškem.

Kot najsvillejša zvezda med našimi narodnimi delavci, kot nedosegljiv prvak-rodoljub, pa se sveti med njimi ime: dr. Karol Lavrič. Pravi sin svojega časa je umel onega duha izza leta 1848., umel je prvi prosti dih narodov v tem letu in ker je bilo v njegovih prsih pravo domoljubno srce v nenavadni ljubezni do svojega slovenskega naroda, se je lotil delovanja zanj z vso unemo mladega izobraženega in agilnega človeka. Sam vzgojen v duhu časa se je otrešal hipoma vseh todobnih predsodkov, in ko se je znebil težke odgovorne službe višjega sodniškega uradnika v Trstu in v Sežani, je nastopil kot odvetnik v Tolminu na polje narodnega delovanja in vstrajal je kot prvak-buditelj do svojega zadnjega izdihljaja dne 3. marcija 1876.

V Tolminu je ustanovil prvo čitalnico na Goriškem, bodril pevce, učil deklamovati slovenske rodoljubne pesmi, sam pa je govoril navdušene govore. In tako je začel v Tolminu in okolici novo, narodno življenje. V enakem zmislu je deloval v Ajdovščini in takrat malo zavedne Ajdovce zbudil in ogrel za svoje

lepe ideje. — Najznamenitejši in najvažnejši dogodek te dobe je šempaski tabor l. 1868. Takrat je nastopil Lavrič kot apostol narodne zavednosti, kot pravi ljudski tribun, in vsa tista nešteta množica pred njim je prekipevala navdušenja. Takrat je videl Lavrič, da narod naš ni izgubljen, da vstaja kot slovenski narod, ker seme buditeljev je padlo na rodovitna tla. In s šempaskim taborom je bila tako rekoč ukoreninjena narodna zavest med Slovenci na Goriškem. Lavrič je to čutil, in zato je, sanjaje o lepši bodočnosti goriških Slovencev, vskliknil takrat: „Ta dan je najlepši dan mojega življenja!“

Leta 1870. se je preselil v Gorico, in od tistega časa je bil on duša vsega pravega slovenskega gibanja, vsega onega gibanja, katero je stremilo za omiko, svobodo in napredkom, kakor se glasi njegovo vzvišeno geslo. Kot deželni poslanec in odbornik je bil on pravi ljudski zastopnik, ki je delal z vso svojo močjo na dobrobit goriških Slovencev v vsakem pogledu ter je bil pripravljen žrtvovati vse v višje plemenite namene za narod. Kot predsednik političnega društva „Soča“, kot inspirator in sotrudnik lista „Soča“, kot oče naših čitalnic je bil on duša vsega javnega življenja med goriškimi Slovenci na sploh. — Kot poslanec in odbornik se je trudil mnogo tudi za povzdigo gospodarstva, zlasti bi bil rad videl pogozdene gole dele Krasa. Med glavne pripomočke k omiki je prišteval ljudske šole ter bil velik prijatelj šolstva in domoljubnih, sposobnih učiteljev. Trudeč se za slovensko uradovanje, je uradoval on le slovenski, in slično so začeli takrat delati tudi razni notarji itd. po deželi. S kratka: povsodi je bil na delu za zavednost in neodvisnost goriških Slovencev.

Kako je sodil o verskih razprtijah in nasprotnostih, je razvidno iz njegovega lepega pisma takratnemu listu „L'Isanzo“ gledé na ponudeno spravo. Tam pravi: „Pogoj, katerega nam je stavila nasprotna stranka, bil je, da se ne mešamo v cerkvene in verske zadeve. Takim razpravam pa smo bili zmerom nasprotni mi liberalni Slovenci; prav tako bi jim morali biti nasprotni vsi drugi Slovani zaradi posebnih razmer mej nami. Verske razprtije in nasprotnosti so vedno imele za nasledek hude in strastne boje in prav mnogo

so trpeli po njih Čehi, Poljaki in severni Slovani v obče. Mi Slovani se moramo torej ogibati takih razprtij na vso moč tembolj, ker so mej nami izpoznavalci katoliške, grško-vzhodne in zahodne, protestantske in v Bosni mohamedanske vere.“ — Kaj pravite k temu? Nič drugega ni mogoče reči nego to: Tako je prav!

In o njegovem programu, o njegovih idejah naj bi še govorili? P. n. citatelji razvidijo kolikor toliko njegov program in njegove nazore že iz gori povedanega. „Soča“ pod njegovim vodstvom je pisala v bitstvu tako, kakor piše današnji dan, upošteva pri tem takratne in sedanje razmere, in reči se sme, da Lavričev program je program sedanje narodno-napredne stranke. Ako bi vstal danes Lavrič iz groba ter vide delovanje novo porojene naše stranke in njen jasen in čist program, podpisal bi ga z obema rokama....

Eno samo le je obžalovati, da dr. Lavrič v opravičeni nezaupnosti do birokracije in vladnih krogov v obče ni zaupal tudi v dobrohotnost barona Pinota do slov. naroda. Ako bi se bila ta dva moza nekoliko bolj podpirala, bi se bilo doseglo marsikaj, kar je sicer splavalo po vodi....

Dolgih 25 let je preteklo, odkar že krije gomila truplo dr. Lavriča, njegov duh pa še živi med nami, in s čudovito močjo je prodl na površje prav po razkolu leta 1899. Nekaka nejasnost je po njegovi prezgodnji smrti še prevladovala v naši politiki, ko pa je počil razkol, se je zjasnilo in od daleč je nam zasvetilo zopet na obzorju zlato Lavričevo geslo: Vse za omiko, svobodo in napredok. Bog in narod! Čista njegova podoba, vzvišena nad klerikalce, ki so se zaletavali vanj kakor stekla pseta, ali ga niso dosegli, ker je stal čist visoko nad njimi, je zopet pripravala iz pozabljenosti. — Novi časi nastopajo, časi, v katerih se trudijo resni moške za pravo omiko, pravo svobodo in pravi napredok našega naroda....

Jutri in pojutrišnjem se spominjamo naših mrtvih. Spominjajmo se pri tem tudi prvega naprednega prvobornika na Goriškem ter ob teh spominih zakličimo:

Slava Lavričevemu spominu!

— 162 —

## Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

In zares sta šla skupno, ker so se povsem strinjale njune misli. Tudi Ligija ni imela nikake želje, nikake nadeje, razun one nadeje v življenje za grobom. V smrti ni videla samo svoje rešitve iz ječe, kakor tudi iz Tigelinovih in cesarjevih rok, marveč tudi trenutek svojega združenja z Vinicijem. In pri takem zagotovitvi je vse drugo izgubljalo svoj pomen. Za njo je še le po smrti se začel prava sreča, in pričakovala jo je tako, kakor zaročenka pričakuje svoj veseli dan.

A ta neizmerni pród vere, ki je ločeval od življenja ter odnašal za grob na tisoče teh prvih spoznavalcev, polastil se je tudi Ursi. Tudi on se dolgo ni mogel spoprijazniti z mislijo, da Ligija mora zares umreti; toda ko so vsakega dne dohajale v ječo vesti o tem, kaj se godi v cirku in na vrtovih ter ni bilo nikake sumnje več, da smrt čaka vse kristijane, pa tudi večna sreča po smrti, ni mogel naposled tudi on dalje prositi Kristusa, naj bi to srečo odtegnil Ligiji, ali jo od nje oddaljil še za mnogo let. Pri tem si je še mislil v svoji barbarski duši, da hči ligijskega poveljnika doseže dokaj več nebeskega razkošja nego cele tolpe prostakov, med katere je spadal tudi sam, in da bo v večni slavi sedela božjemu „Jagnjetu“ dokaj

bliže nego drugi. Slišal je kajpada, da so si pred Bogom vsi ljudje enaki; vsekako pa je bil prepričan do dna svoje duše, da Ligija bo še posebe odlikovana, ker je hči poveljnika in sicer poveljnika vseh Ligijcev, ne pa kaka sužnja. Nadejal se je, da mu Kristus dovolji, da ji bo smel še nadalje služiti. Za-se pa je gojil samo jedno tajno željo — da bi namreč mogel umreti tako, kakor je umrlo „Jagnje“ na križu. Toda to se mu je zdela tako velika sreča, da se ni niti drznil, prositi za tako smrt, dasi je vedel, da v Rimu le največje lopove pribijajo na križ. Misli si je, da ga gotovo obsodijo k smrti med divjimi zverinami, in radi tega je bil otožen. Že od svojega detinstva je rastele v gozdnih puščavah, sredi neprestanih lovov, na katerih je radi svoje orjaške moči postal slaven med Ligijci, še predno je postal mož. Lov je bil njegova najljubša zabava, in ko ga je pozneje, prišedši v Rim, moral opustiti, je zahajal nalašč v vivarije in amfiteatre, da si je tu vsaj ogledal znane in neznane živali.

Pogled na nje je vzbujal v njem nepremagljivo težnjo po boju in klanju, torej se je sedaj bal v svoji duši, če mu bo treba srečati se z njimi v amfiteatru, da se mu v glavi porodé misli, ki niso dostojne pravega kristijana, kateri mora umreti pobožno in potrpežljivo. Pa tudi v tej misli se je vdal v voljo Kristusovo; kajti imel je na umu drugo, slajšo misel. Začuvši, da ono „Jagnje“ je napovedalo boj peklenskim močem in hudim duhovom, h katerim je kristijanska vera prišela vse paganske bogove, si je mislil, da v tem boju vendarle posluži „Jagnjetu“, da mu celo bolje posluži nego drugi, ker mu nikakor ni moglo v glavo, da bi njegova duša ne imela biti močnejša, nego so duše drugih mučencov. Konečno je molil po cele dneve, skazoval službe jetnikom, pomagal nadzornikom, to;

lažil svojo kraljico, katera je časih obžalovala, da za časa svojega kratkega življenja ni mogla storiti toliko dobrega, nego proslavljena Thabita, o kateri je ob svojem času pripovedoval apostol Peter. Stražniki, ki so se v ječi ba! orjaške moči tega hrusta, so ga naposled jeli imeti radi vsled njegove mirnosti. Večkrat so se čudili temu njegovemu miru ter ga povpraševali po vzroku takega obnašanja, toda on jim je pripovedal s takošnim prepričanjem, kakošno življenje ga čaka po smrti, da so ga vsi čudeni poslušali, videči sedaj prvič, da v ječi, v katero ne more pokukati solnce, more vendarle dospeti prava sreča.

In ko jim je svetoval, da naj verujejo v to „Jagnje“, ni si niti jeden njih domislil, da je njihova služba služba sužnjem, življenje pa življenje siromaka, katero je imela dovršiti samo smrt.

Samo da je njim ta smrt zadajala nov strah, ker po njej niso pričakovali ničesar več, med tem ko je ta ligijski orjak in ta deklica, podobna cvetki, vrženi na slamnato ležišče, šla njej naproti z veseljem kakor k vratom boljše sreče.

XXII.

Nekega večera obiše Petronija senator Scevin ter započne z njim dolg razgovor o hudih časih, v kakršnih so živeli, in o cesarju. Govoril je tako odkritosrčno, da je Petronij postal nezaupen, dasi je bil njegov prijatelj. Tožil je, da na svetu gre vse narobe, da se mora vse to končati s kakšno nesrečo še strašnejšo, nego je bil požar Rima.

(Dalje pride.)



## DOPISI.

**Iz Ajdovščine.** — Že zopet so nas vrli tamburaši presenetili ter preskrbeli nam dušnega vzitka, kakoršnega smo pri nas malo vajeni. Koncertna veselica z dne 27. t. m. je vspela nad vsa pričakovanja.

Par dni pred veselico se je razširila govorica, da v nedeljo nas vsled povabila tukajšnjega tamburaskega društva počasté slavní goríski pevci, sodelovaje pri koncertni veselici. Obča radovednost in poželjivost ušes je napolnila obsirno dvorano gosp. Bratine s skoro izključno domačim občinstvom raznih stanov. In ni nam bilo žal! Slisali in vžili smo kaj lepega, kaj krasnega, kaj nenavadnega celó za razvajena ušesa. Posebno kar se tiče petja; vsa čast gorískemu „Glasbenemu in pevskemu društvu“. Prepričani smo, da mnoge pohvalne kritike raznih napredka željnih listov so bile povsem pravične, ter z veseljem se je opazilo, da je jako spretna roka zbrala spretno moči, ter jih spretno vodi — naprej — naprej. — Zaman bi iskali čistejših tenoristov in gromovitejših basistov, nego so skrbno zbrani v tem živem društvenem zakl. lu, katerega zna mojster-pevec g. Stele neprecenljivo uveljaviti.

Tudi gg. tamburaši hočejo vstrajati in napredovati. Posebno popolnjevalno se je prilagal vijolin muzikalno nadarjenega g. Šubica. Kaj brhke so bile že znane g.čne pevke v narodnih barvah. Tudi radodarni komični prizor bi se ne mogel šaljiveje izvršiti, ko bi ga „večni jurist“ res 17 let studiral.

Po veselici se je razvila jako živahna prava prosta zabava; tu se je pelo, pilo, malo poskočilo, pa tudi kako reklo.

Med drugim se je zahvalil g. Štekar v imenu tamburaskega društva gg. Goríčanom za njih prijazno sodelovanje; g. Vernik je napil navzočim pevkam in narodnemu ženstvu; g. Perne napil je jako poetično gosp. pevcem.

Pozno v noč smo se ločili s prijetnimi spomini od bratov Goríčanov in srčno hvaležnostjo do vseh, koji so nam pripomogli do tolikega dušnega vzitka.

**Iz Skrilj.** — V zadnjem „Primorskem Listu“ dné 17. t. m. citamo blatenje našega društva in župana. Pa tisti klerikalni dopisnik ne vidi krog sebe. — Naj se le ozre malo na pretekla časa in videl bo takoj, da ni društvo skriljsko krivo pretepev. Naši mladeniči in društveniki so se popolnoma dostojno vedli; ker se tiče pretepa, je isti le nekaj izvirek klerikalnih hujskarij, katerih se deleži tudi župnik Kosec. Kajti prišel je prepir in začetek pretepa le po mladeničih, koji ne poznajo društvenega življenja in sploh nikake omike, in to iz njegovega delovalnega okrožja. Naj podučí take, kako se jim je vestí v javnosti, mesto da vedno kvasi o kvarljivih političnih rečeh.

Merodajnim krogom v Kamnjah bi pa bilo toplo priporočati, da i oni ustanové prej ko prej za mladino prekornostno in potrebno „bralno društvo“, kjer se naj mladina uči dostojnega vedenja in omike. Prašam dopisnika, ali se pretepi ne vrše tudi o cerkvenih slavnostih; naj se ozre naš župnik v preteklost — potem je treba praznovanje odstraniti?

Delati, delati in blažiti mladini srce, je treba, ne pa hujskati jo v pridigah: — ali se razumemo!!

**Komen, 28. oktobra 1901.** — Ni sicer umestno rešati šolska prašanja v političnih listih, ali, ker me je počastil blaženi „Primorski List“ z gnjusnim obrekovanjem in me napadel ravno iz strani, od koder bi nikdar ne pričakoval in nikoli zaslužil, mu enkrat za vselej vendar odgovorim.

V svojem 11-letnem siržbovanju v Gorjanskem, skrbel sem z vsemi svojimi močmi delovati v blagor mladine in ljudstva. Zadovoljni so bili z menoj moji predstojajki, a hvaležnost skazuje mi zadnji seljak. Formelna vzgoja mi je vselej v istih čislih, kakor materijelna, saj ljudstvo celega okraja govori, da se je mladina pod mojim vodstvom v Gorjanskem najlepše obnašala. A našla se je vendar podla karikatura, katera proglašá ravno nasprotno.

Sprejemši v Komnu na svojo izrecno prošnjo učiteljsko mesto, sklenilo se je v prvi letošnji lokalni učiteljski konferenciji, naj otroci vsakega v solo doslega pozdravijo s tem, da spodobno vstanejo. Katerikoli ustmeni pozdrav naj izostane iz razloga, da se drugih razredov ne moti. Da se je pa „Prim. List“ le v mene zaletel, je edini povod, ker znu moja prisotnost tukaj ne ugaja, in ker bi si želel za svojo „šanco“ kak drug značaj.

Za vse počelje v šoli odgovorno je učiteljsstvo c. kr. šolskim oblastnijam in le njih želje in ukazi se uvažujejo. Prosim torej, obrnite se tjakaj!

Tudi se čudi „Prim. List“, da name-rujem kandidirati v deželni zbor! Ko bi kaj takega hotel in želel, zahvalil bi se za s-pomoč njegovih delavcev, kateri so pri nas le se ostanki iz prejšnjih časov fanatizovanih neukih bitij. Gospodje posvečeni! Sredstva, ki jih rabite, niso sveta. Laž, obrekovanje in opravljanje, ki polni predale vašega lista, je kaj krivo izgojevalno sredstvo. Zato je čisto naravno, da se vaš ugled čedalje bolj maje in da ste v zadnjih letih, odkar se ljudstvo boljše zaveda, naredili dober korak nazaj!

Ko bi bila se dalje moja oseba „Prim. Listu“ na poti, naj vzame v znanje, da mi ne preostaje časa pisati ter mu za vselej s Stritarjem rečem: „Pinč, privzdigni svojo nogo in spusti naj svojo sramoto!“

Josip Štrekelj, učitelj,

**Iz krojske županije.** — Kakor Vam je znano, g. urednik, je bil na nedeljo 13. oktobra zaupen shod v vasi Kred. Tukaj Vam napišem nekaj, česar niso gospodje v svojem „Prismojencu“ hoteli napisati. Kako so nunci kar na tihotapski način shod napravili! Šele v soboto je nunc fonovski tekal okoli s povabili, pa jih je dajal samo tistim, ki se je zanesel nanje, da mu ne bodo kakšen „prepir“ naredili, tudi po hlevih je iskal može, kakor tisti, ki krave ukupuje. Shod je bil po popoklanskem blagoslovu v neki majhni hiši, ki ima eno majhno izbo; tje notri so zbobnali svoj shod.

Nastopil je kobariski kaplan in pojasnjeval namen katoliškega društva. (Vprašam pa Vas tu, gosp. kaplan, zakaj ste napisal v „Prismojencu“, da ker se ni nobeden oglasil za duhovnika v semenišče, da je to tudi pripisati na rovaš dr. Tume in Gabrščka? Vi niste rekli, da je pripisati na rovaš, ampak ste rekli, da sta kri v a.) In ko ste bil vprašan za pojasnila in dokaze, ste obrnil pa na stranko. Ali ni to grda laž? Ostané pa kakor pribito, kar ste govoril. Nadalje zakaj niste napisal, da kdor hoče pristopiti h katoliškemu društvu, da mora plačati vsako leto 20 krajcerjev, in da kadar umrje, se bo ena sv. maša brala za njim, in da se jih je že vpisalo 250. Ali ni to samo za Vaš dobček?!

Nadalje ste rekli, da tisti ni mož, ki se da podkupiti za en liter vina ali pa za en petak. Aha, zdaj pa se ve, pri čem da smo. Zakaj je rekli nunc fonovski, da „naša stranka je pa v denarji močna“, on že ve, da so lansko leto z denarjem prišli do zmage. Saj so lani rekli Borjanci na dan volitve, da danes imamo „žornado“ plačano. Sam Sedej je rekli pri neki priliki, da Gregorčič me „košta“ letos celih sto gld. Torej kedo podkupuje? Nadalje, zakaj niste napisal, ko ste rekli, da ako kaj potrebujete, pridite k nam, in mi Vam napravimo prošnjo naravnost na ministerstvo, in da bode pisal noč in dan, če ima biti črn od samega pisanja; tako hoče biti kmetom dober! No samo, ko bi bilo res kaj takega, potlej jim pojdejo kmetom pa pečeni piščanci kar sami v grlo.

Nadalje! Sedej borjanski je pa razkladal zgodovino Francoskega in o framazonstvu je pravil, da je poglavar v Rimu ter se imenuje Natan. In nekaj o veri in o kanonskih časniki, da so proti sveti veri in proti duhovnikom. In ko se mu je reklo, da pišejo o tistih, ki zlorabijo sv. vero, ki mešajo vero in politiko vse skupaj, ni vedel kaj, iz zagate se je rešil se le, ko je hitro prešel na volitev v peti kuriji, in je vse tako skupaj spravil, da vera in politika in volitev da je vse eno in tisto, in možje zabiti so mu pa z rokami plaskali, da „kab ku, taku je!“

Govoril je nekaj o civilnem zakonu, ki je na Ogerskem vpeljan, ker je naš presvetli cesar pravico poslancem v roke dal, in tako je bila večina poslancev za civilni zakon, in tako je moral cesar s krvavečim srcem podpisati. In tako se mora liberških poslancev obvarovati, da ne upeljejo civilnega zakona, ali pa boste živeli tako, že veste, kako. Tudi je povedal, da dr. Tuma je rekli, da kmetu ni več pomagati, in da je rekli, da kmetu naložimo, ne pa na dac, in kadar dr. Tuma to prekliče, da bo tudi on preklical. Povedal je tudi, da koliko skode bo imela dežela v desetih letih od užitnine, da je vse dr. Tuma kriv, in ali ima tak vest. Nato se je nekdo oglasil: „Kosmato“, in ta je bil petoški podžupan, ki se zdaj mož bojuje za sv. vero, ker zdaj je v nevarnosti. Dokler je bil fant, takrat ni bila!

No kaj bom nadalje pisal, ker vse njih laži so tako obrnjene, da bi ljudstvo vse po njih kopitu delalo in volilo. In naše vrle možake, kakor sta dr. Tuma in gospod Gabršček, uničiti duševno in telesno, ali je tako poštenjanje katoliško in krščansko, ali se pravi tako svojega bližnjega ljubiti kakor sam sebe. No, pa zbesneli borjanski derviš tega ne pozna, ker ko je govoril, je tako v enomer tolkel po mizi kakor kaki pijanček v gostilni, morda se mu je zdelo, da tolče po dr. Tumi in po Gabrščku. Napovedal je tudi, da bo treba veliko tisočakov za norišnico, pa poglejte, glavice zvite, tega pa ni hotel povedati, kdó je kriv, da pojde veliko tisočakov.

Poglejte, kako imajo ti nunci ljudstvo se za norca, ker so jih tako nafarbali, da so vzeli prošnje za Nedizo in nekatere potoke, da se regulirajo. Jim je zagodel Sedej, da je že načrt za Nedizo napravil, in ker kmet že tako komaj okoli gaga, se Vam bo delalo, da ne boste kmetje nič pri tem plačevali. No vse mogoče, g. Sedejček, morda ko bode povodenj, hoste Vi dal hitro kuharici svoje suknje, da poleti k Nadizi z njimi in tam pogrne, potlej pojde voda hitro na drugo stran, ker na suknjo ne pojde, ki je požešana. No potlej pa Vam verjamem tudi, da ne bomo kmetje nič plačevali, drugače pa ne. Zdaj ker so toliko lažij ubogim ljudem natečkali, ker se še popisati ne morejo, je v Kredu vera zdaj prav na trdnih nogah, ker z Vašim shodom ste šele več sovraštva v občino privlekli. —

## Domače in razne novice.

**Osebnostne vesti.** — Minister za nauk in bogočastje je imenoval gospoda Ferdinanda Seidla, c. kr. profesorja na tukajšnji višji realki, dopisnikom državnega meteorološkega zavoda.

Poštni asistent Friderik Förster v Trstu je dodeljen poštnemu uradu na c. kr. avstrijskem poslanstvu v Carigradu.

Proštom v Pulju je imenovan stolni dekan in župnik v Fiumicellu v Furlaniji Adam Zanetti.

**Shod v Dolenji Trebuši.** — V nedeljo ob 2. popoldne bo volilni shod v Klemenčevih gostilni v Dolenji Trebuši. Sklicuje ga narodno-napredna stranka! Naznanja ga pa javno, da se morejo nanj pripraviti vsi duhovniki iz bližine, ki so tem potom nanj povabljeni! — Seveda: ne razgrajati, pač pa nastopati, pa z uma svitlim mečen! Ljudstvo naj potem sodi! — Zaupniki iz vse sosesčine pa naj povabijo na ta shod vse volilce!

**„Jour-fixe“ kolesarskega društva,** ki je bil napovedan za soboto 2. novembra, odpade radi praznika vernih duš.

**Zaplomba.** — Zjutranje izdaje zadnje številke „Soče“ nam je zaplenilo državno pravdnistvo radi kliča: Svoji k svojim!, opremljenega s primernimi, prav nedolžnimi besedami po samoozrambi! Ne moremo se prečuditi taki zaplembi.

**Vedno sleparji!** — „Gorica“ je poročala, da se je udeležilo „Sloginega“ zaupnega shoda v goriski Čitalnici nad 120 mož, med njimi mnogo duhovnikov (To je pa res!) — Mi pa imamo prič, ki so štele in prisežejo, da jih ni bilo nad 70. — Sam predsednik shoda, poprašan isti dan, je dejal, da je bilo navzočih okoli 70 oseb. — Zategadel smo v „Soči“ tudi rekli z vso gotovostjo, koliko jih je bilo! — Ni pa res, da je bilo mnogo županov in podžupanov! Revščina, revščina je zijala po dvorani, da je strah obhajal Gregorčiča, ki je bil vaju vse drugačnih volilnih shodov! — Zakaj pa Gregorčič ne skliče javnega shoda, na kateri bi lahko prišla Tuma in Gabršček? — Boji se, ali ne? Ej, boji se resnice, boji! Pomilujemo!

**Vipavska železnica.** — Na podlagi pogodbe, katero je napravilo podjetništvo za to železnico svoj čas, bi morala biti železnica gotova do 2. junija 1902. tako, da bi tekla s tem dnem po celi progí.

Čulo se je na sploh še v zadnjem času, da bo železnica gotova še poprej, pred določenim terminom. Ali sedaj se čujejo glasovi, da na nekaterih straneh proge je teren tak, da je potreba izrednih del, vsled česar bi se izročitev železnice prometu zakasnila za kak mesec.

**Bodoči škof na agitaciji.** — Kanonik Sedej je že nekaj časa usposobljen za škofa; le pripravne stolice zanj še ni bilo! — Med tem časom se še bolj usposablja v Gorici za bojevitega škofa! Šolo ima dobro! — Zdaj hodi celo na agitacijo po okolici! Skrbeti so

ga začele volitve v deželni zbor! — Torej celó kanonik Sedej je stopil na to opolzko pot! Zato se ne čudimo, da je zapustil dosedanjo taktiko Miklavž Kocjančič v Ročah! — Vidi se, da je izdana parola: Vsi na krov! — Rodoljubi, recimo tudi mi: Vsi na delo! Niti eden naj ne ostane doma! Zmaga bo naša!

**Klerikalna agitacija.** — Društvo nunccev kobariskega okraja je priredilo v nedeljo v Sedlu (kobariski Kot) svoj shodek, o katerem so poslali v „Slovenca“ običajno brzojavko, da je bil sija j en. Doslej so bili vsi shodki tega društva sija j ni, pa tako, da nas ves tisti sja j ni ne straši. — Kaplan Ciril in vikar Sedej sta prevzela „misjonsko delo“ za cel okraj. Jima že se posvetimo, da bo ljudstvo poznalo te politične slepiče!

**Na delo za deželnozborske volitve!** — Klerikalci letajo okoli in iščejo, kje bi premotili kakega, da bi za nje volil pri volitvi volilnih mož in ti na dan volitve poslancev njihove kandidate. Noč in dan so na delu in nadlegujejo vse ljudi, ponajveč seveda naprednjake, da bi se spreobrnil ter volili klerikalne volilne može. Da bi dosegli svoj namen, se poslužujejo raznih sredstev. Politikujoči nunci grozé s pekлом in hudicem, odrekajo odvezo, in ako so možje le še trdi, pa se smukajo okoli žen, da bi te pridobili záse in bi one potem uplivala na može; ako pa je kdo zadolžen pri kaki klerikalni posojilnici, o takega štejejo pa že kar za svojega, ki mora tako voliti, kakor hočejo nunci! O narodno-napredni stranki lažejo, da je proti veri, da je torej vera v nevarnosti, in lažejo, da naprednjaki hočejo uvesti postave proti veri. V našem dež. zboru nimata vera in cerkev nič opraviti, ker tam se bodo sklepale in odločevale druge reči; vse postave pa potrdi cesar. Kaj mislite, da bi potrdil cesar, ki je znan kot pobožen mož, postavo, naperjeno proti cerkvi, ako bi jo kje v kakem dež. zboru sprejeli? Tega nihče ne misli, ker je vsakdo prepričan, da bi se kaj takega ne zgodilo. —

Namen naše stranke je, delati v deželnem zboru za povzdigo kmetije, rokodelstva, trgovine, obrti itd. ter boriti se za splošni napredek in stati na straži za naše svete narodne pravice. Ta delokrog je pa tako širok, da vzame več čas delovanja naše. Torej kakor se vidi, naprednjaki ne mislijo, podirati cerkve in upeljivati novo vero itd., kakor čentajo politikujoči nunci. Proti temu pa, da bi nam nunci po naših cerkvah uganjali politiko, tam lagali in obrekovali ter napadali naprednjake, se bomo vedno borili, ker naši očetje so postavili božje hrame v svrhu službe božje in mi plačujemo in vzdržujemo nunce in cerkev tudi le za to, da opravljajo službo božjo med nami. V to svrhu so postavljeni in plačani, to je njihov delokrog, ne pa hujskanje in obrekovanje.

Razne skušnjave obletavajo torej naše volilce, katerim kličemo: Može, bodite može, in nikar se ne udajajte še tako vabetim glasovom politikujočih nunccev, ker veste, da na naši strani je resnica in le po programu naše stranke je mogoče delati vpešno za dobrobit našega naroda! Odrnite torej podpihovalec in podkupovalce ter pokažite jim s prstom: v cerkev, v službo božjo! Tam je mesto za Vas!

**Domača umetnost.** — Prejeli smo iz peresa slov. rodoljuba v Gorici te-le vrste:

Na bližnjem Vogerskem pri Gorici se je prenovila farna cerkev.

Slikarska dela so bila oddana gospodu akademičnemu slikarju Boljeslavu Deklevi, ki je prišel pred kratkim časom na Gorisko. Slikal je nastropno sliko, katera predstavlja Marijino oznanenje, in je tako izvrstno dovršena, da jo smatrajo strokovnjaki kot umotvor prve vrste. Človek je v resnici razočaran, ko zagleda to prekrasno podobo, ki je tako živo izražena, da se zdi, kakor da bi videl živ prizor pred sabo. Gospod Dekleva je pokazal s tem, da je pravi umetnik na tem polju in naša narodna dolžnost je, da ga v njegovem podjetju vsestransko podpiramo. Gospod Dekleva se namesti za stalno v Gorici.

**E. Klavžar v preiskavi zaradi hudodelstva poneverjenja in goljuhuje.** — Kandidat za deželni zbor in odbor, bivši asistent v dež. uradu Ernest Klavžar, je podal proti „Soči“ ovadbo radi žaljenja časti. — Izvršila se je hišna preiskava, da bi sodnija našla rokopol, ali brez vspeha. — Kmalu na to so bili zaslišani gg. Gabršček, Kavčič in Meljavec kot obdolženci.

Uredništvo je izjavilo, da nastopi dokaz resnice. Ker je pa gradiva preogromno,



smo prosili, naj se dovoli za ureditev odlog 4 tedne. Preiskovalni sodnik je to prošnjo takoj odbil in zahteval nemudoma materialjal in priče. Na to je podalo uredništvo le — štiri točke iz svoje zbirke proti Klavzarju. — In kaj se je zgodilo?

Državno pravdnstvo, videvši le te štiri naše dokaze, je odredilo z odlokom 26. t. m. št. 785. uvodne pozvedbe proti zasebnemu obtožitelju Ernestu Klavzarju zavoljo hudo delstev poneverjenja in goljufije.

Tako smo zdaj vsi v preiskavi. Uredništvo radi pregrška žaljene časti, zasebni obtožitelj pa radi — hudo delstva.

Kako konča ta prizor za uredništvo, nam je znano; — kako pa konča za Klavzarja, — je v oblasti vestnih prič.

Ako se pa zgodi Klavzarju kaj zelo neprijetnega, naj pomisli, da . . . je kopal jamo drugim, pa je sam padel v njo. Mi imamo veliko kar naravnost neverjetnega gradiva, pa ga nismo nikdar porabili. Storili smo to v mali meri šele potem, ko nas je sodnija v to prisilila na zahtevo Klavzarjevo! — Cahej nas je torej po kazenski sodnji prisilil, da povemo, kar nam je znano . . . Mi si peremo roke! Naj torej pride tisto, kar je Klavzar že lani klical v „Gorici“!

Kako drugače bi ravnali klerikalci, ako bi vedeli o Tumi ali Gabrščeku le najuvedoljši čin Cahejev v naši zbirki. Takoj bi šla na državno pravdnstvo ovadba, katero bi prvi podpisal don Gredolčić z vsemi svojimi naslovi, za njim pa ves njegov generalni štab, — „Gorica“ pa bi napisala strašne članke o propalcah in sleparjih, ki sodijo v luknjo in ne med poštene ljudi.

Tisti, ki so bili od Klavzarja kakorkoli oškodovani, imajo zdaj priliko, da si pridobé zadoščenje in povrnitev škode. — Klavzar je imel obsežno zakatno pisarno; sprejemal je vsa možna dela, a jih ni izvršil, da so ljudje često zamudili rok za postopanje; sprejemal je predplačila, katerih nikdar ni odslužil, ne povrnil. — Za svoje pisarije je služil velike novce, veliko več nego bi delo sicer stalo. Oskodoval je ljudstvo, cele okraje in občine za večje in manjše svote!

Zdaj je čas, da pride vse na dan in ne ostane le pri . . . šepetanju, tihem preklinjanju in zmerjanju s sleparji in lumpi! —

Ker smo že tako daleč, naj se zgodi, kar se ima zgoditi, v čim popolnisi meri! Vse na dan, kar more . . . brez škode drugih rojakov! Kdor torej hoče in more kaj dokazati, naj se oglasi v uredništvu „Soče“. — Don Gregorič je sprejel Klavzarja za svojega glavnega sodelavca, dasi ga dobro pozna. Dokažimo svetu, kakošne vrednosti je tudi voditelj klerikalcev!!

**Ernest Klavzar — osrečitelj naroda.**  
**Kandidat za deželni zbor.** — Treba je vsaj nekoliko popisa, kdo je ta možič, ki lazi po hribih, priteja shode ter govori ljudstvu kakor bi bil njegov osrečitelj, — in pa v ta namen, da bo vedela vsa širca javnost, kak človek sanja o . . . deželnem odborništvu, in pa to: kakošna molzna kravica bi bila Klavzarju ta častna služba. Pričnimo torej!

I. Grof Franc Coronini je bil načelnik cestnemu odboru za gorisko okolico do l. 1874. — in Klavzar njegova desna roka, tajnik in blagajnik s plačo 30 gld. Kozla za vrtnarja! — Ko je Coronini oddal urad nasledniku baronu Taccò in ta malo mesecev pozneje ranjkemu Matiji Doljaku v Solkanu, — so se jeli kazati veliki primanklaji v blagajni, knjige pa v neredu, ozioroma ni bilo nikjer vpisano ono, kar je manjkalo v blagajni. (2523 gld. 12 kr.) —

## Zaplenjeno.

Radi tega je tudi težko umeti nezaplenjeni konec, ki se glasi:

Klavzar je plačeval le par mesecev, kajti nakrat je — menda prostovoljno! — opustil službo asistenta in postal le — dijurnist. S tem je zgubil veljavo odlok deželnega od-

bora in — čestni odbor ni nič več dobival. — Čestni odbor je bil v zadregi! Prav za prav bi bil moral škodo povrniti grof. F. C. (menda je nekaj storil!), in zato se Klavzarju ni nič zgodilo, kajti ovajen ni bil sodniji.

Cestni odbor je imel tudi usmiljenje z ubogo rodbino. Ako bi tudi tožil, bi nič ne dobil, Klavzar in rodbina pa bi bila pahnjena v nesrečo. — E. Klavzarju, temu posteljaku, ki hoče delati v deželnem zboru za blagor ljudstva (bolje: prejemati se plačo 4000 kron poleg penzije 2900 kron!) — pa ni nikdar padlo na um, da bi to krivico poravnal! (Dalje pride.)

**Cahej na agitaciji.** — Ernest Klavzar — je sam povedal, da je klerikalni kandidat za tolniški okraj. Da, v Gorici je celo povedal, da je njegova izvolitev zagotovljena. Ako bi bilo to res, in poleg tega se nekaj drugega tudi res, — tedaj se kaže Caheju ta bodočnost: bodisi v deželnem odboru ali pa — neke drugje.

In kako pridno agituje. V nedeljo 27. t. m. je imel shod na Št. Viški gori; govoril je tudi župnik Valentincič. Drugi dan je šel v Šebrelje, kjer je imel tudi shod! — Seveda ni ljudstvu nič povedal o tem, da je proti njemu naperjena preiskava radi hudo delstva goljufije in poneverjenja. Ni povedal, koliko denarja je tekom let izpulil iz žepov ubogeega ljudstva!

V njegovo družbo je zlezal tudi župnik Miklavž Kocjančič v Ročah. — Veste kaj, g. župnik, mi Vas naznanimo državnemu pravdnstvu za pričo, da pod prisego poveste, kar Vam je znano o posteljaku Klavzarju, kakor ste svoječasnó pravili in pisali Gabrščeku. Upamo, da niste se nič „pozabili“ in Vam ne bo treba svežiti spomina s tako radikalnimi sredstvi, ki bi Vam hudo pokvarila želodec!

**Na Ponikvah** ima na prodaj g. Franc Bajt hšt. 15. tri kose zemljišča, in sicer: senožet in njiva „na Robu“, cenjeno na 1210 K; senožet „na Kuku“, cenjeno na 420 K in senožet „pred Jasev“, cenjeno na 410 K. Kdor želi kaj ukupiti, naj se obrne naravnost na omenjenega posestnika.

**Vabilo k shodu vsega slovenskega učiteljstva** javnih ljudskih sol v pokneženi grofovini Goriski in Gradiščanski dne 7. novembra 1901. ob 10. uri predpoldne v Gorici v dvorani gostilne „Pri zlatem jellenu“ (Ozka ul. 9).

Dnevni red:

- 1.) Sklicateljstvo poročilo.
- 2.) Kako naj učiteljstvo postopa o volitvah v deželni zbor.
- 3.) Predlogi.

Podpisani se nadja, da se slovensko učiteljstvo zaveda ne samo svojih dolžnostij, ampak tudi postavnih pravic in potrebe organizovanega stanovskega nastopanja ter da se udeleži shoda v našega stanú vrednem številu. — Shod je namenjen in pristop k njemu dopuščten samo aktivnemu učiteljstvu slovenskih javnih ljudskih sol poknežene grofovine Goriske in Gradiščanske.

V Ajdovščini, 27. oktobra 1901.

Fr. Bajt, nadučitelj.

**Listnica.** — G. Ivanu Špiku na Ponikvah: Z ozirom na cenj. Vaš dopis z dne 25. t. m. potrjujemo Vam, da Vi niste pisali dopisa s Slapa v „Soči“ dne 15. t. m. ter ne stojite z njim v nikaki dotiki.

## Razgled po svetu.

**Državni zbor.** — Pri proračunski razpravi v torek je govoril v imenu Šustersičevega kluba Pogačnik, ki je rekel, da njegova stranka ne goji zaupanja do vlade v nikačem pogledu. Za proračun ne bodo glasovali, zlasti ne, dokler se proračun poljedelskega ministerstva izdatno ne spremeni! Oglasil se je tudi dr. Ferjančič. Povdarjal je med drugim, da Avstrija ne sme biti ne germanizovana ne polasčena. Za slučaj borbe za avstrijsko Adrijo treba v ozadju Adrije naseljevati Slovence in ne Lahov in Nemcev, ker le Slovenci stavijo ves svoj up v Avstrijo. Dalje je omenjal agitacije slovenskih klerikalcev in konsumnih društev, katerih vlada ne bi smela podpirati, ker so na škodu trgovini in obrti ter gospodarsko na sploh škodujejo narodu. (Več prihodnjic.)

**Politično društvo „Edinost“** v Trstu je imelo v nedeljo občni zbor, ki se je izvršil ob obilni udeležbi. Med znamenitejšimi govori je govor drž. in dež. poslanca Spinciča ter dež. poslanca dr. Rybana. Na govor prvega o političnem položaju se se povrnemo.

**Ruski veliki knez Mihael Nikola-jevič** je posetil te dni našega cesarja v Budimpešti. Zatrjuje se, da obisk je le privaten, ali politični krogi nečejo tega verjeti, marveč ga spravljajo v dotiko s političnim namenom; bržčas se tiče kaj Balkana!

**Czolgosz usmrčen z elektriko.** — V torek v jutro takoj po 7. uri je bil usmrčen Czolgosz, morilec Mac Kinleya, z elektriko, tako, kakor smo svoj čas opisali usmrčenje na ta način. Spovedati se ni pustil pred smrtjo in je zahteval, da ga pokopljejo brez vsakega verskega obreda. Obiskala sta ga brat in bratranec, s katerima je govoril, obžalovaje, da ni bilo očeta blizu, da bi mu podal roko, predno umre. Ves čas je bil miren. Spal je celo noč dobro in zjutraj z dobrim tekom povžil zajutrek. Vsa procedura se je izvršila po predpisih brez vsake ovire. Ko so ga vezali na stol, je spregovoril: „Umoril sem predsednika, ker sem ga smatral za neprijatelja delavcev in ker sem mislil, da njegova smrt bi bila koristna delavskim slojem. Ne obžalujem, kar sem storil. Žal mi je le, da nisem mogel govoriti s svojim očetom.“ — Smrt je nastopila po električnih tokih jako hitro. V 3 minutah je bil mrtev. Truplo so položili takoj v že izkopano jamo z živim apnom.

Družina Czolgosza je bila prosila, da se jej izroči truplo, katero bi kupil neki muzej za posebnosti za 5000 dolarjev. Ali oblast jih je prisilila odpovedati se tej zahtevi.

**V južni Afriki.** — Kitchener javlja, da so bili Buri naskočili Angleže na treh krajih, ali da so bili odbiti. Mirovno razsodišče v Hagu bo imelo sredi novembra sejo, v kateri se odloči, ali je to sodišče kompetentno izreči kako sodbo gledé na vojno v južni Afriki, kakor so to zahtevali s posebno vlogo zastopniki Burov. — Vodja angleške liberalne stranke Campbell-Bannerman je rekel v Štirilingu, da vsled vojne v južni Afriki trpi vgléd Anglije v vseh delih sveta. Grozovitosti se ne dajo opravičiti.

Današnji listi poročajo, da je burški general Delarey 24. t. m. premagal lorda Methuena. Buri so vzeli Angležem vse provijantne vozove, strelivo in 4 topove. 150 Angležev je padlo, mnogo je bilo ujetih.

**Raznotero.** — V Trstu v rojanski vojašnici se je vstrelil te dni 19-letni vojak Artur Gulh 97. pešpolka. Vzrok baje nesrečna ljubezen. — V Črnenkalu v koprskem okraju so ustanovili novo orožniško postajo. — Te dni so prenesli zemské ostanke l. 1889. umrlega dež. glavarja istrskega dr. Vidulicha iz Poreča v Mali Lošinj. — V Budimpešti so zaprli barona Ernesta Walburga, nezakonskega sina pok. nadvojvode Ernesta, radi sleparij. — Angleški kralj Edvard ima raka v sapniku. Zdravniki so izgubili vse upanje, da bi kralja zdravili. — V Ameriko se je odpeljalo v ponedeljek iz Ljubljane 59 oseb. — V Mariboru so izzrebali za prihodnje porotno zasedanje samo dva Slovence, dasi je v okr. glavarstvu 83.000 prebivalstva, po večini Slovenci. Potem se ni čuditi raznim obsodbam v tiskovnih pravadah proti Slovincem! — V Kolonji pri Trstu so našli te dni ubitega nekega Josipa Kocijančiča iz Istre. Na truplu so dobili 4 globoke rane, povzročene z nožem. Morilec Ivan Richter, kamnosek, se je sam javil oblasti, trdè, da je rabil nož le v silobranu. —

## Narodno gospodarstvo.

**Mizarska zadruga v Solkanu** je otvorila svojo tovarno za mizarske izdelke. Strojvena dvorana meri 200 kvadratnih metrov, v njej stoji deset praktičnih in elegantnih strojev iz tovarne gosp. Gustava Tönniesia v Ljubljani. Stroji so najboljše konstrukcije nemško-amerikanskega sistema, in je z ozirom na to zadruga v stanu konkurirati vsaki drugi tovarni v izdelkih stavbenega, portalnega, umetnega in pohištvenega mizarstva. Tovarna izdeluje tudi v najboljši kvaliteti hrastove in bukove deskice za tla. Dvorana v prvem nadstropju tovarne je istega obsega kot strojvena dvorana. V njej se nastavi prilično 30 mizarjev, ki bodejo ono delo, katero izdeluje tovarna v surovem, likali in dovršili, desno od strojevne dvorane je posebna soba sušilnica, ki suši naenkrat 3 vagonne lesa. Kuri se iliti z dvetni colifer-pečmi, ki dajejo 60° R. vročine. Posledica temu izbornemu sistemu sušenja je seveda ta, da se les do dobrega posuši in je tako izključena vsaka usušitev lesa pozneje, ko je že izdelan za pohištvo.

Mizarska zadruga stoji torej s svojo tovarno za mizarske izdelke na vrhuncu vseh modernih zahtev, kar je priznal sam nadzornik in inženir trgovskega ministerstva (odsek za pospeševanje obrti), ki je izrazil posebno veselje nad uzorno uredbo in lepim izdelkom tovarne. Zadruga je izdala od 1. aprila t. l. pa do dne otvoritve tovarne, torej brez strojevne obrata, prilično 3000 kosov raznega pohištva. V sebi združuje 44 mizarskih mojstrov s 280 pomočniki in 70 deležji po 300 kron.

Lesna zaloga „Mizarske zadruge“ je jako velika, vrh tega pa je tudi gmotno podprta tako dobro, da more prevzeti tudi

največja dela in izvršiti v najkrajšem času. Večina solkanskih mizarjev je torej združena v zadrugi, kjer se počutijo jako dobro. — Mojster pripelje blago v zadržno skladišče, kjer mu isto ceni poseben cenilni odsek zadržnikov, na kar dobi določeno svoto nemudoma izplačano. In tako je mož prost vsakega rizika ter ima svoj denar v žepu. Zadruga pa že skrbi za to, da daje svoje blago zanesljivim ljudem tako, da doslej kljub velikemu prometu ni izgubila niti krajcarja. Glavno zaslugo za združenje naših solkanskih mizarjev v zadrugo ima dr. Tuma, kar mu Solkanci tudi z vso hvaležnostjo priznavajo.

Vrhovno obratno vodstvo tovarne se je poverilo gosp. Alojziju Zechnerju, ki deluje že 16 let v raznih velikih tovarnah kot risar, poslovodja in obiatni vodja.

Mi opozarjamo rojake na „Mizarsko zadrugo“ in na nje tovarno in skladišče v Solkanu ter vabimo vse, ki se zanimajo za napredek naše domače obrtnije, da si isto ogledajo.

## Poslano.\*)

Veleučnemu g. dr. Antonu Gregoričju, drž. poslancu, prof. bogoslovja itd. itd.

Na shodu političnega društva „Sloga“ v Gorici dne 24. t. m. ste govorè o deželni užitni in naši stranki po poročilu Vasega glasila „Gorica“ št. 86. trdil: „dokazano je neizpodbitno in neovrgljivo, da je ta stranka iz zgolj strankarskih nagibov oškodovala deželo za ogromno svoto denarja.“

Pozivljam Vas kot načelnik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, da prekličete to trditev, ker moram sicer imeti za to, da ste iz strankarskih ozirov hotoma lagal in obrekoval našo stranko ali pa je uredništvo Vasega glasila „Gorica“ iz enakih ozirov Vase besede lažljivo zavila.

Dr. Henrik Tuma, deželni odbornik.

## Poslano.\*)

Gospodu Antonu Kosmaču, županu v Cerknem.

Potom tuk. lista „Gorica“ pozivlja me od 30 cerkljanskih staresin 14, naj se odpovem svojemu častnemu občanstvu v občini Cerkno.

Odpovedujem se dejanski tej časti, in sicer z ozirom na Vas in podpisane staresine. Ne verjamem sicer, da bi ti možje bili prav poučeni, ko so izjavo podpisali, in da je ista bolj izraz Vase želje in g. dekana Murovca. Odpovedujem se pa častnemu občanstvu ne radi Vasega nepotrebnega poziva, marveč iz sledečih dejanskih okoliščin: Vi in Vasa stranka ste zmagali pri zadnjih občinskih volitvah v Cerknem s tem, da so glasovali častni občani grof Marenzi, grof Coronini in dr. Gregorič za Vaso stranko in ob enem dva duhovnika s Kranjskega, ki nimata volilne pravice. Zmagali ste v I. razredu z enim glasom večine. Te podatke so mi dali možje iz Cerkna in mislim, da so pravi. Isti vsega spostovanja vredni možje so mi ob enem povedali, da je splošno mnenje v Cerknem, da so se častni člani izbrali iz prvega ozira gledé na predstojete občinske volitve. — Stranka prejšnjega župana Petra Podobnika se ni proti imenovanju častnih članov ganila; ravno po tem imenovanju pa je pri volitvah propadla.

Možje narodno-napredne stranke so mi ob zadnjem shodu v Cerknem naravnost povedali, da bi bili po izidu občinskih volitev pozvali javno vse častne občane, naj položé svoje častno občanstvo, ker so bili izvoljeni pravzaprav le radi zmage Vase stranke. — Veste, g. župan, da ste bil v deputaciji v Gorici prosit pooblastila častnih občanov za volitev in menda ste tista pooblastila tudi dobil izven mojega, kajti kot časten občan nisem mogel posegati v volilno borbo občanov ene občine, ki so me bili vsi po svojih zastopnikih izvolili, in smatral sem to kot svojo dolžnost, velela mi je tako moja vest. — Ker sem pa danes prepričan, da sem bil imenovan častnim občanom le v volilne svrhe, in sicer na korist danes nazadnjaške klerikalne stranke, pa tudi smatram kot svojo dolžnost, da se odpovedujem častnemu občanstvu.

Iz srca me je veselilo imenovanje pod emblemi, katere mi je izročila cerkljanska deputacija; sedaj pa, ko vidim, da so bili le pretveze, ne smem ostajati več časten občan tam, kjer Vi županujete in stranka, ki me je hotela zlorabiti.

Dr. Henrik Tuma, deželni odbornik v Gorici.

\* Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.



## Oklic.

C. kr. okrajna sodnija v Vipavi, daje na znanje, da je posestnik Viljem Schmutz v Vipavi dne 28. junija 1901. neoporočno umrl.

Ker tej sodnji niso vse osebe znane, kojim gre dedna pravica, nadalje ker ste po zakonu k dedinstvu poklicani Rozina in Emilija Smolik neznane kje v Ameriki odsotne, opozarjajo se imenovani sestri in ravno tako vsi, ki menijo imeti pravico do te ostaline, da se imajo v teku enega leta zglasiti in podati dedinske priglasbe, ker se bode sicer zapuščina razpravljala le s priglasenimi dediči in gospodom Mirkotom Perhavec-em iz Vipave, ki se je tej ostalini in zajedno osebam neznanega bivanja postavil oskrbnikom.

Na predlog dosedaj priglasenih dedičev dovoljuje se zajedno prostovoljna nadrobna dražba k tej zapuščini pripadajočega posestva vl. št. 180 k. o. Vipava v cenilni vrednosti 16.141 K in premičnin v vrednosti 218 K 40 h, — nadalje prostovoljna dražba premičnin pokojne Rozine Schmutz v vrednosti 153 K 40 h.

Dan dražbe se določa na 9. decembra 1901. ob 9. uri. Zadevni pogoji te dražbe so pri tej sodnji na razpolago in se bodo pri dražbi naznanili.

C. kr. okrajna sodnija v Vipavi dne 23. oktobra 1901.

## Naznanilo.

Podpisana si usojava uljudno naznanjati slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da bodeva od 1. novembra t. l. združeno delovala pod trvdko

**Fr. Čufer & Bajt.**

Vsa naročila bodeva sprejemala in izvrševala v dosedanjih prostorih Fr. Čuferja, ulica Sv. Antona št. 7. (v hiši g. Kopača) v Gorici.

Uverjena, da bodeva mogla z združenimi močmi tembolje in točneje posluževati čast. gg. naročnike, se priporočava za obilna naročila.

Z najodličnejim spoštovanjem udana

**Fr. Čufer & Bajt,**  
krojaška mojstra.

**Glace rokavice** iz svetovnoznane tovarne dvornega zalagatelja J. E. Zacharias na Dunaju.

**Moderce** iz tovarne Federer & Piesen v Pragi, odlikovane na pariški rastavi.

**Galoše** jedino prave ruske z znamko „ruski drž. ore“ iz Petrograda.

**Dežnike** za dame in gospode po vsaki ceni.

**Zimske podobleke** prof. Jäger-ja in dr. za dame, gospode in otroke.

Čepice za otroke, krasno svilnato blago za bluze, posamerterije, čipke, predpasnike, volnene in svilnate šerpe za dame. — Vsakovrstno perilo za gospode, kravate, nogavice, volnene rokavice itd. itd.

Vse potrebščine za g. šivilje in krojače, najceneje, v najlepši in največji izbiri najtopleje priporočamo svojim rojakom v mestu in na deželi

**nova trvdka modnega blaga**

**J. Zornik**

v Gorici, Gosposka ulica št. 7, tik „Krojaške zadruge“.

Naročila z dežele se izvršujejo točno in v najkrajšem času ter razpošiljajo proti povzetju.

## Mlin v Prvačini.

**Frančeškin & Cjan.**

Uljudno naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo prevzeli na svoj račun mlin v Prvačini z vsem preskrbljen, da lahko zagotavljamo točno in pošteno postrežbo.

V bližini mlina so tudi potrebni hlevi za živino, koja dovažajo žito v mlin.

Svojim rojakom v okolici se prav toplo priporočamo

**Frančeškin & Cjan.**

## Anton Kuštrin

trgovec

### z jedilnim blagom

Gosposka ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine trvdke Žnidarski & Valencič v Ilirski Bistrici; cikorija in zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

## „Oliva“

društvo absolventov trgovske akademije v Kraljevem Gradu priporoča brezplačen pričetni pouk za trgovsko, bančno in komptorno poslovanje. Poizvedbe in vprašanja pod naslovom: „Oliva“ — Kraljevi Gradec.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trvdka

**E. Riessner, v Nanski ulici 3,**

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaske potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

## Ivan Bednařik

priporoča svojo

### knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.



Milijon dam uporablja

## „FEEOLIN“

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo lepsalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zeljšč sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginejo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajedce, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljše čistilno, negovalno in lepsalno sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznj glave. »Feeolin« je tudi najnaravnješe in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2-50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1.

Dobre ure in po ceni!



s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja na zasebnike  
**Hanns Konrad,**  
tovarna ur ter izvoz zlatnine  
Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Trvdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter lisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

## Naznanilo.

Podpisani naznanja, da je otvoril

### brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod Stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček),

kjer bode mogel postreči cenj. svoje odjemalce, posebno spodnjega dela mesta ter one z dežele, bolj nego je to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da lahko obljudlja točno in hitro postrežbo.

V zalogi ima vedno v veliki izbiri vse potrebščine te stroke kakor najfinejša in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospode in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se toplo priporoča udani

**Anton Pucelj,**

lastnik brivnic na Travniku in pod Stolno cerkvijo.

## Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8  
priporoča

pristna bela

in črna vina

iz vipavskih,

furlanskih,



briskih, dal

matinskih in

isterskih

vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.  
Cene zmerno. Postrežba poštena.

## Želod



kupuje po cele vagone

**Matija Weber, Trzič (Monfalcone).**

## Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljudlja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.



## Urarsko delavnico in popravljalnico

ter zalogo ur

vseh vrst in velikostij, kakor žepne, naidne, budilke, ure z nihalom itd. nadalje

šivalne stroje

najnovejših sistemov,

vse po zmernih cenah priporoča

**Jakob Šuligoj,**

urar

Gosposka ulica št. 25.

Vsako popravo ur jamči jedno leto, šivalne stroje za pet let.



## Gostilna

### „Alla città di Gorizia“

v Gosposki ulici št. 19.

toči izvrstna bela in črna vina vseh vrst kakor tudi briska in vipavska. — Ima izbornu kuhinjo, da lahko postreže c. gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem dnevnem času. Rojakom v mestu in na deželi se za obilen obisk najtopleje priporoča udani

**Fric Šimenc.**

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

## Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec

Vrtna ulica št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.

## Pristni vinski cvet

se dobi v mirodilnici pri

**A. JERETIČ-U**

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)

## Prvo ljubljansko podjetje za izdelovanje fornirja.

Spošt. podjetnikom mizarstva, trgovcem s fornirjem in gg. mizarjem, kolarjem naznanjam, da sem pričel

### z rezanjem in žaganjem fornirja

kojega imam v zalogi izredno veliko množino, vseh vrst in kakovosti lesa.

Izrežem in izžagam ter dooro sparim tudi dopeljane hlode na fornir po nizki ceni ter popolnoma suhega odpošljem na dom. — Izdelujem tudi gladke fino izdelane profilirane lajste vseh vrst in oblik.

Priporočam novo podjetje v obilna naročila, katera natančno in točno izvršujem.

Spoštovanjem

**Ivan Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani.**